

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

Udviklingen med hensyn til teatrenes økonomi både her i landet og i andre vestlige lande har imidlertid vist, at billetindtægterne ikke har kunnet sættes i vejret i takt med stigningen i teatrenes udgifter til lønninger, produktion, bygninger m. v. Afstanden mellem indtægter og udgifter øges år for år, således at man i dag kun i særlige tilfælde kan forvente, at teatervirksomhed kan være en forretning med fortjenstmuligheder.

En offentlig støtte vil således være nødvendig, hvis man ønsker også i fremtiden at sikre de frie teatres eksistens. Det er for mig en given sag, at samfundet ikke kan undvære et antal uafhængige teatre, hvad enten der er tale om store privatteatre eller små eksperimentalscener.

Den ovenfor nævnte udgiftsudvikling for teatrene har været mærkbar siden 1963-lovens ikrafttræden. Det har derfor været nødvendigt på de årlige finanslove at søge øgede midler for at holde teateraktiviteten i gang. De små eksperimentalscener, der er opstået i de senere år, og som har været et meget værdifuldt fornyelseselement i dansk teater, kan ikke drives uden årlig driftsstøtte, og for at holde disse scener i gang har det været nødvendigt at øge ministeriets rådighedssum på de årlige finanslove.

I denne situation, hvor det må erkendes, at ikke alene de små teatre, men også de større privatteatre har behov for en fast offentlig støtte, anser jeg det for nødvendigt, at man etablerer en mere effektiv støtteordning for disse teatre. En sådan ordning bør sikre teatrene økonomisk, uden at de dog bliver afhængige af statsmagten. Den bør være tilrettelagt på en sådan måde, at teatrene i videst muligt omfang kan forudberegne deres vilkår og således, at der sikres teatrene den størst mulige kunstneriske frihed, uden at der sker en indblanding af usaglige skøn. Endvidere har det for mig været væsentligt, at støtten har en vis relation til, om der kommer publikum i det pågældende teater.

Teaterrådet har foreslået en automatisk virkende støtteordning for teatrene. Et sådant system har jeg imidlertid ikke kunnet gå ind for; både økonomiske og principielle grunde taler imod det. Teaterrådets forslag, som der er redegjort for i bemærk-

ningerne, ville dels føre dette tilskudsområde uden for den almindelige bevillingskontrol, dels medføre større udgifter end forsvarligt i den nuværende økonomiske situation, og det ville desuden forpligte til udbetaling af tilskud til — de ganske vist få — teatervirksomheder, der ikke er i eller kan forventes at komme i økonomiske vanskeligheder.

Selv om jeg således har sympati for en støtteordning med størst mulig forudberegnelighed m. v., har jeg fundet det nødvendigt at foreslå en ordning, der stadig lader det afhænge af et skøn, om tilskud skal ydes og med hvilket beløb.

Ved udøvelsen af skønnet over, om et teater skal have støtte, er det fremdeles tanken at benytte teaterrådet som rådgiver.

Efter lovforslaget udgør støtten normalt halvdelen af de godkendte driftsudgifter for teaterbygningen og endvidere halvdelen af forskellen mellem abonnementsindtægten og den indtægt, teatret ville have opnået, såfremt disse billetter var solgt i frit salg.

Ved disse støttebestemmelser tilsigtes en stimulans for teatrene til at opbygge den størst mulige abonnementskreds. Det tiltalende ved en abonnementsstøtte er, at den kun udbetales i det omfang, den virkelig bliver til nytte, d. v. s., når der sælges billetter i abonnement. For at sikre, at teatrene ikke på egen hånd gennem fastsættelse af billetpriserne bestemmer omfanget af abonnementsstilskuddet, foreslås det, at det prismæssige grundlag for ordningerne skal godkendes af ministeriet.

Ved administrationen af ordningen må man i øvrigt sikre, at abonnementsordningerne ikke får et sådant omfang, at der ikke bliver adgang til køb af billetter i frit salg. Bestemmelsen i forslaget § 19 fastsætter derfor, at abonnementsordningernes omfang i forhold til det frie salg ligeledes skal godkendes af ministeriet.

På grundlag af erfaringerne fra de senere år skønnes det, at de omtalte støtteformer i almindelighed vil kunne sikre driften af de større teatre. I særlige tilfælde vil der imidlertid kunne ydes teatrene en supplerende støtte, der fastsættes skønsmæssigt på grundlag af et dokumenteret behov.

For de mindre teatre vil de ovenfor nævnte støtteordninger dog ikke være tilstrækkelige. Disse teatre vil i reglen have